

Henstilling om risikomærkning af markedrenteprodukter - opdateret udgave

Resume

Hermed fremsendes en revideret version af henstillingen om risikomærkning af markedrenteprodukter. I forhold til den hidtidige version af henstillingen (LP-info 26/19) er følgende ændret.

Følgende gælder øjeblikkeligt:

- Hvis produkter/profiler afviger fra kravene til høj/mellem/lav risiko (risikogrænserne), kan selskaberne som hidtil vælge at tilpasse investeringssammensætningen eller ændre navnet på produktet/profilen. Men som noget nyt kan selskabet også vælge – som en tredje mulighed – at kommunikere afvigelserne tydeligt til kunderne, jf. henstillingens pkt. 5 og 7. Afvigelserne skal kommunikeres på selskabets hjemmeside. Desuden skal det oplyses i de individuelle prognoser, hvis kundens aktuelle risiko afviger fra risikogrænserne.
- Kravene til høj/mellem/lav risiko (risikogrænserne) begrænses til kun at gælde for livscyklusprodukter, jf. pkt. 3.

Følgende gælder fra 1. juli 2020:

- Der er beregnet nye risikogrænser (høj/mellem/lav) på baggrund af selskabernes strategiske aktivallokeringer for 2020. De nye risikogrænser fremgår af appendix 2.

Følgende gælder fra 1. januar 2021:

- Den hidtidige tolerancetærskel på 10% afvigelse i forhold til risikogrænserne ophæves. Det betyder således, at hvis man vælger at benytte muligheden for at kommunikere afvigelser til kunderne (jf. ovenfor), så er det fra 1. januar 2021 *alle* afvigelser (ikke kun afvigelser ud over 10%), der skal kommunikeres.

Alle ændringer er markeret med **rød** skrift.

29.04.2020

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Kasper Andersen
Chefkonsulent
Dir. 41 91 91 46
kan@forsikringogpension.dk

Sagsnr. GES-2017-00173
DokID 400884

1. Formål

Formålet med henstillingen er at sikre, at kunder og andre interessenter har informationer om risikoen i markedsrenteprodukterne, og at informationerne er sammenlignelige på tværs af selskaber og produkter.

For det første skal selskaberne offentliggøre en ensartet risikomærkning af den kortsigtede investeringsrisiko i markedsrenteprodukterne.

For det andet fastsætter henstillingen krav til, hvor meget kortsigtet investeringsrisiko der som udgangspunkt **må/skal** være i markedsrenteprodukter/risikoprofiler, som benævnes eller på anden vis kommunikerer som "lav risiko", "mellem risiko", "middel risiko", "høj risiko" eller lignende. **Henstillingen fastsætter også krav til, hvad selskaberne skal gøre, hvis produkterne/profilerne ikke lever op til kravene til risiko.**

Endvidere er der krav til risikoindholdet i produkter/profiler med andre benævnelser, hvis disse produkter indgår i afkast- og risikosammenligninger med andre selskabers produkter/profiler.

2. Datoer for efterlevelse af henstillingen

Selskaberne skal efterleve henstillingen **med det samme, se dog "Resume" ovenfor, pkt. 7 samt appendix 2.**

3. Omfattede produkter

Henstillingen gælder for markedsrenteprodukter, hvor selskabet sammensætter aktivfordelingen på vegne af kunden. **Dog gælder kravene til risikoindhold (pkt. 7) kun for livscyklusprodukter.**

Markedsrenteprodukter med garanti og rene unitlink-produkter er ikke omfattet af henstillingen.

4. Risikomærkning af den enkelte kundes udbetalingsrisiko

Beslutning om udformning af et risikotal for udbetalingsrisiko udskydes til, selskaberne har fået erfaringer med at beregne og kommunikere de tre prognosescenarier til kunderne.

5. Risikomærkning af produktets kortsigtede investeringsrisiko

Selskaberne skal opgøre og vise risikomærkning af den 1-årige investeringsrisiko i produktet.

Risikomærkningen udgøres af:

- Et tal med én decimal mellem 1,0 og 5,9 (risikotal).
- For produkter/profiler med andre navne end "lav", "mellem", "middel", "moderat" eller "høj" risiko eller lignende udgøres risikomærkningen endvidere af en angivelse af, om produktet/profilen er "høj risiko", "mellem risiko" eller "lav risiko" ifølge F&P's risikobånd (appendix 2).
- **Produkter/profiler med navne som "lav", "mellem", "middel", "moderat" eller "høj" risiko: Hvis produktet/profilen afviger fra F&P's risikobånd i nogle år (før/efter pensionering), angives det, at profilen afviger fra F&P's risikobånd i**

de pågældende år. Det angives desuden, om profilen er "høj risiko", "mellem risiko" eller "lav risiko" ifølge F&P's risikobånd (appendix 2).

Risikomærkningen (dvs. de ovenstående oplysninger) skal vises på selskabets hjemmeside (den åbne del).

Derudover skal risikomærkningen vises i de pensionsprognoser, som selskabet giver til sine kunder. Selskabet kan alternativt vælge i prognosen at indsætte en tydelig henvisning (link) til risikomærkningen på selskabets hjemmeside.

For så vidt angår oplysningerne i den 3. bullet ovenfor, er der kun krav om at vise oplysningerne i prognoser til kunder, som har netop den alder/det antal år til pensionering, hvor risikoen i profilen afviger fra F&P's risikobånd. **Eksempel:** Hvis profilen følger F&P's risikobånd i alle år undtagen i år 30 før pensionering, er der kun krav om at kommunikere afvigelsen til kunderne, som har 30 år til pensionering, ikke til kunder med mere eller mindre end 30 år til pensionering.

Risikoprofilprodukter

For produkter, hvor kunden kan vælge mellem forskellige risikoprofiler, skal der vises risikomærkning for hver profil.

Livscyklusprodukter

For livscyklusprodukter vises risikotal (1,0-5,9) for alle år før og efter pensionering. For livscyklusprodukter, hvor der også vises høj/mellem/lav risiko, jf. ovenfor, vises høj/mellem/lav risiko for alle de år før og efter pensionering, som fremgår af appendix 2.

Der skal benyttes den basis, som selskabet faktisk benytter ved fastlæggelse af risikonedtrapningen i livscyklusproduktet. Hvis selskabet benytter folkepensionsalderen (den gældende eller forventede folkepensionsalder for forskellige årgange) som basis, skal denne også benyttes som basis for risikomærkningen. Hvis selskabet benytter fx den aftalte pensionsalder eller kundens alder ved tilrettelæggelse af risikonedtrapningen, skal denne benyttes som basis for risikomærkningen.

Form og præsentation

Visning af risikomærkning på hjemmeside

Minimumskravene til teknisk løsning er, at brugere skal kunne vælge, hvilket produkt, vedkommende ønsker at få vist risikomærkning for. Endvidere skal brugere kunne vælge at få vist risikomærkning for risikoprofil (hvis der er tale om et produkt med flere risikoprofiler) og antal år før/efter pensionering (hvis der er tale om et livscyklusprodukt).

Informationerne kan vises på hjemmesiden som pdf, i en interaktiv applikation eller på anden vis.

På hjemmesiden skal vises en tekst, som forklarer risikomærkningen. *Appendix 1* indeholder en tekst, som selskaberne skal benytte. Selskabet har valgfrihed med hensyn til enkelte ord i teksten samt til formuleringen af ét af afsnittene. Valgfriheden er beskrevet i Appendix 1.

Teksten skal placeres i tæt tilknytning til risikomærkningen på hjemmesiden.

Forsikring & Pension

Teksten indeholder et link til Forsikring & Pensions hjemmeside, hvor man kan se – for hvert risikotal (1,0-5,9) – hvor meget opsparingen kan stige eller falde på et år. Selskabet kan vælge i stedet for at linke til Forsikring & Pensions hjemmeside at vise informationen (fra F&P's hjemmeside) på sin egen hjemmeside.

Sagsnr. GES-2017-00173
DokID 400884

Visning af risikomærkning i prognoser

Hvis risikomærkningen vises i den enkelte kundes prognose (i stedet for at prognosen indeholder et link til hjemmesiden, jf. ovenfor), skal teksten i Appendix 1 vises i prognosen. Alternativt kan der i tæt tilknytning til risikomærkningen i prognosen indsættes et tydeligt link/henvisning til teksten (Appendix 1) på hjemmesiden.

Opgørelsesmetode

Selskabet skal beregne den 1-årige standardafvigelse i produktet (profilen og evt. antal år før/efter pensionering, jf. ovenfor) på basis af standardafvigelser og korrelationer for aktivklasser, som fremgår af de fælles forudsætninger om afkast mv. (samfundsforudsætninger), som benyttes til udarbejdelse af pensionsprognoser. Der skal i beregningen af den 1-årige standardafvigelse benyttes aktivklasser og tilhørende standardafvigelser/korrelationer for det korte sigt (år 1-10) i samfundsforudsætningerne.

Aktiverne skal indplaceres i samfundsforudsætningernes kortsigtede aktivklasser ud fra de samme principper, som gælder ved udarbejdelse af pensionsprognoser, jf. medlemshenstilling om pensionsprognoser

Opgørelsen baseres på de af bestyrelsen vedtagne strategiske investeringsfordelinger.

Den 1-årige standardafvigelse, σ , i produktet (profilen og evt. antal år før/efter pensionering) beregnes ved hjælp af følgende formel:

$$\sigma = \sqrt{\sum_i w_i^2 \sigma_i^2 + \sum_i \sum_{j \neq i} w_i w_j \sigma_i \sigma_j \rho_{ij}}$$

hvor i og j er de 10 kortsigtede aktivklasser i samfundsforudsætningerne, w_i og w_j er aktivklassernes vægte i produktet (profilen og evt. i det pågældende år før/efter pensionering), σ_i og σ_j er standardafvigelserne for aktivklasserne ifølge samfundsforudsætningerne, og ρ_{ij} er korrelationen mellem aktivklasserne ifølge samfundsforudsætningerne.

Når standardafvigelsen er beregnet, findes risikotallet ud fra en tabel, som udsendes årligt af Forsikring & Pension, samtidig med at de fælles forudsætninger for afkast mv. (samfundsforudsætningerne) udsendes. Tabellen indeholder standardafvigelsesintervaller for de enkelte risikotal, dvs. 1,0, 1,1, 1,2.... 5,8, 5,9.

For produkter/profiler med andre navne end "lav", "mellem", "middel", "moderat" eller "høj" risiko eller lignende bestemmes endvidere, om produktet/profilen er høj, mellem eller lav risiko ud fra tabellen i appendix 2.

Eksempel

Lad os forsimplet antage, at en "mellem risiko"-profil består af kun to aktivtyper, *Stats- og realkreditobligationer* og *globale aktier*, og at der 20 år før pensionering er allokeret 50 pct. i hver af de to aktivtyper. Det antages endvidere, at ifølge samfundsforudsætningerne er standardafvigelsen (σ) 2,9% på *stats- og realkreditobligationer* og 10,1% på *globale aktier*. Korrelationen mellem de to aktivtyper er -0,2.

Standardafvigelsen i profilen (σ) 20 år før pensionering beregnes på følgende måde:

$$\sigma = \sqrt{(0,5^2 \times 0,029^2 + 0,5^2 \times 0,101^2 + 2 \times 0,5 \times 0,5 \times 0,029 \times 0,101 \times (-0,2))} = 4,97\%$$

Man kan nu slå op i den tabel, som Forsikring & Pension udsender, og se, hvilket risikotal en standardafvigelse på 4,97% svarer til. Det kan for eksempel være risikotallet 2,0.

For produkter/profiler med andre navne end "lav", "mellem", "middel", "moderat" eller "høj" risiko eller lignende kan man endvidere se i tabellen i appendix 2, om produktet/profilen er høj, mellem eller lav risiko.

Særlige bonushensættelser

Hvis selskabet indregner udbetaling af særlige bonushensættelser i de pensionsprognoser, som gives til kunderne, skal særlige bonushensættelser indgå i risikomærkningen. Det samme gælder, hvis pensionskasser indregner udbetaling af egenkapital i prognoserne. De særlige bonushensættelser/egenkapitalen skal i givet fald indplaceres i de aktivklasser, som afspejler risikoen bedst muligt.

Dokumentation af investeringsfordelinger

Selskabet skal én gang årligt sende de investeringsfordelinger, som er anvendt til opgørelsen af risikomærkningen, til Forsikring & Pension. Forsikring & Pension sender anmodning til selskaberne om at indsendelse af fordelinger, inkl. nærmere krav hertil.

Opdatering og opgørelsesfrekvens

Risikomærkningen skal opdateres årligt den 1. januar baseret på den af bestyrelsen vedtagne strategiske investeringsfordeling for produktet/profilen.

6. Metodebeskrivelser mv.

Når der vises risikomærkning på hjemmeside (pkt. 5) eller direkte til den enkelte kunde (pkt. 4 og 5), skal der altid, i nær tilknytning til risikomærkningen, vises et link/en henvisning til en metodebeskrivelse for opgørelse af risikomærkningen. Metodebeskrivelsen udarbejdes af Forsikring & Pension og er tilgængelig på Forsikring & Pensions hjemmeside. Selskabet kan vælge, om det vil linke til egen hjemmeside eller til Forsikring & Pensions hjemmeside.

Når der vises risikomærkning på hjemmeside (pkt. 4 og 5), skal der endvidere vises en tabel, som "oversætter" risikotallet/-ne for kortsigtet investeringsrisiko til et absolut mål for, hvor meget kundens opsparing kan stige eller falde i værdi med en given sandsynlighed. Tabellen udarbejdes af Forsikring & Pension og er tilgængelig på Forsikring & Pensions hjemmeside. Selskabet kan vælge, fremfor

at vise tabellen på sin egen hjemmeside, at indsætte en tydelig henvisning (link) til tabellen på Forsikring & Pensions hjemmeside.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2017-00173

DokID 400884

7. Krav til risikoindholdet i produkterne

Produkter/profiler med navne som "lav", "mellem", "middel", "moderat", "høj" risiko eller lignende skal have en kortsigtet risiko svarende til branchens fælles grænser for høj, mellem og lav risiko

Kravene gælder også for produkter/profiler, som selskabet på anden vis kommunikerer som værende "lav", "mellem"... osv. risiko. Det kan fx være i markedsføringsmateriale, på selskabets hjemmeside, i den direkte kunderådgivning eller andet.

Kravene består af nogle øvre og nedre grænser for, hvor meget kortsigtet risiko (risikotal opgjort efter metoden i pkt. 5) der må/skal være i produktet/profilen. Der fastsættes grænser for alle år før og efter pensionering. Grænserne fremgår af Appendix 2. Der gælder dog ingen krav tidligere end 35 år før pensionering eller senere end 5 år efter pensionering. Antal år før/efter pensionering defineres på samme måde som i pkt. 5.

Hvis et produkt/en profil i et eller flere år før/efter pensionering har et risikotal opgjort efter opgørelsesmetoden i pkt. 5, der afviger fra de angivne grænser, skal selskabet

- enten tilpasse investeringssammensætningen
- eller ændre navnet på produktet/profilen
- eller kommunikere til kunderne, at produktet/profilen afviger fra F&P's risikobånd i bestemte år, jf. pkt. 5 (3. bullet).

Det er indtil 31. december 2020 tilladt at overskride grænserne i Appendix 2 med op til +/- 10%. Eksempel: En "mellem risiko"-profil må højst have et risikotal på 3,0 syv år før pensionering. Profilen har dermed lov til at overskride grænsen med $10\% * 3,0 = 0,3$, dvs. profilen kan have et risikotal på max. $3,0 + 0,3 = 3,3$, uden at selskabet skal foretage en af de tre handlinger nævnt ovenfor.

Produkter med andre navne

Der er ikke krav til risikoindholdet i produkter/ profiler, som har andre betegnelser end og i øvrigt ikke kommunikerer som "høj", "mellem", "middel", "moderat" eller "lav" risiko eller lignende. Men alle selskaber skal angive det talmæssige risikoniveau (risikotal), og om produktet/profilen er høj, mellem eller lav risiko ifølge F&P's risikobånd (jf. pkt. 5), så fx analytikere, journalister, mæglere mv. kan se, hvilket risikoniveau produkterne svarer til, med henblik på at sammenlignelige produkter sammenlignes.

Forsikring & Pension forpligter sig til at informere de erhvervsjournalister og analytikere, der erfaringsmæssigt laver sådanne sammenligninger af produkters/profilers afkast og risiko, om branchens regler for risikomærkning og navngivning af produkter. Formålet er, at journalisterne og analytikerne kan lave en retvisende indplacering af de enkelte produkter/profiler - også dem med andre navne end "høj", "mellem" og "lav" risiko og lignende.

Forsikring & Pension forpligter sig også til løbende at følge op over for forfatterne til sammenligninger, der ikke lever op til disse krav, for at få sammenligningerne justeret – subsidiært undgå gentagelser

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2017-00173

DokID 400884

Appendix 1 – Forklarende tekst

Forsikring & Pension

Selskaberne skal benytte flg. tekst, jf. pkt. 5. Selskaberne kan dog vælge at udskifte følgende ord med synonymer efter eget valg:

Sagsnr. GES-2017-00173
DokID 400884

”Vi” (fx selskabsnavnet)

”Kunder” (fx ”medlemmer”)

”Prognose” (hvis selskabet normalt kalder prognosen noget andet)

”Udbetaling” (fx ”ydelse” eller ”pension”).

Endvidere kan selskabet vælge at omformulere afsnittet ”Risikoen afhænger af din alder”, hvis den fælles tekst ikke passer på selskabets produkter.

”Risiko er nødvendig for at få afkast

Vi investerer din opsparing i værdipapirer, fx obligationer, aktier, ejendomme m.m. Det gør vi for at få din opsparing til at vokse, så du kan få mest muligt udbetalt, når du skal på pension.

Når man investerer i værdipapirer, kan værdien af opsparingen svinge op og ned fra år til år. Det kaldes investerings*risiko*.

Se risikoen på din pensionsopsparing

For at gøre det nemmere for dig at forstå og sammenligne risikoen på din pensionsopsparing, bliver alle pensionsprodukter ”mærket” med et risikotal mellem 1,0 og 5,9:

- Risikotalle mellem 5,0 og 5,9 er den højeste risiko. Her kan din opsparing svinge meget op og ned i det næste år.
- Risikotalle mellem 1,0 og 1,9 er den laveste risiko. Her vil der være mindre udsving.

Se [her](#), hvor meget opsparingen kan stige eller falde i løbet af et år. [*Linker til F&P's hjemmeside.*]

Kortsigtet og langsigtet risiko

Der er to slags risiko, når man taler om pensionsopsparing. Den *kortsigtede risiko*, som viser, hvor meget værdien af din opsparing kan svinge op og ned i løbet af det næste år. Og den *langsigtede risiko*, som viser, hvor stor usikkerheden er på dine fremtidige udbetalinger, når du går på pension.

Risikotallet er kun udtryk for den kortsigtede risiko – altså hvor meget værdien af din opsparing kan stige eller falde *i løbet af det næste år*.

Risikoen afhænger af din alder

Når risikoen er høj, er muligheden for afkast også høj. Derfor er der i de fleste pensionsordninger en høj risiko, når kunden er ung. Når man er ung, har man lang tid til at genvinde eventuelle tab i de år, hvor de finansielle markeder udvikler sig negativt.

Når man bliver ældre, har man ikke så lang tid til at indhente et eventuelt tab. Derfor bliver risikoen i de fleste pensionsordninger mindre og mindre, efterhånden som kunden bliver ældre. ”

Appendix 2 – Krav til risikoindhold i "høj", "mellem" og "lav" risiko og lignende

Forsikring & Pension

Tabellen viser kravene til risikoindhold i henhold til henstillingens pkt. 7. Eksempelvis skal et produkt, der betegnes "mellem risiko" have et risikotal mellem 3,1 og 4,1 (begge inkl.) 20 år før pensionering. Risikotallet opgøres efter metoden i henstillingens pkt. 5.

Sagsnr. GES-2017-00173
DokID 400884

Tabellen bruges desuden til at bestemme, om produkter/profiler, som hedder noget andet end "lav", "mellem", "middel", "moderat" eller "høj" risiko eller lignende, er høj, mellem eller lav risiko, jf. pkt. 5.

Gældende fra 1. juli 2020:

År før/efter pensionering	Lav risiko		Mellem risiko		Høj risiko	
	Laveste	Højeste	Laveste	Højeste	Laveste	Højeste
35	1,0	3,3	3,4	4,2	4,3	5,9
34	1,0	3,3	3,4	4,2	4,3	5,9
33	1,0	3,3	3,4	4,2	4,3	5,9
32	1,0	3,3	3,4	4,2	4,3	5,9
31	1,0	3,3	3,4	4,2	4,3	5,9
30	1,0	3,2	3,3	4,2	4,3	5,9
29	1,0	3,2	3,3	4,2	4,3	5,9
28	1,0	3,2	3,3	4,2	4,3	5,9
27	1,0	3,2	3,3	4,2	4,3	5,9
26	1,0	3,2	3,3	4,2	4,3	5,9
25	1,0	3,1	3,2	4,2	4,3	5,9
24	1,0	3,1	3,2	4,2	4,3	5,9
23	1,0	3,1	3,2	4,1	4,2	5,9
22	1,0	3,0	3,1	4,1	4,2	5,9
21	1,0	3,0	3,1	4,1	4,2	5,9
20	1,0	3,0	3,1	4,1	4,2	5,9
19	1,0	3,0	3,1	4,1	4,2	5,9
18	1,0	3,0	3,1	4,0	4,1	5,9
17	1,0	2,9	3,0	4,0	4,1	5,9
16	1,0	2,9	3,0	4,0	4,1	5,9
15	1,0	2,9	3,0	3,9	4,0	5,9
14	1,0	2,8	2,9	3,9	4,0	5,9
13	1,0	2,8	2,9	3,8	3,9	5,9
12	1,0	2,7	2,8	3,6	3,7	5,9
11	1,0	2,6	2,7	3,6	3,7	5,9
10	1,0	2,6	2,7	3,4	3,5	5,9
9	1,0	2,4	2,5	3,3	3,4	5,9
8	1,0	2,3	2,4	3,2	3,3	5,9
7	1,0	2,3	2,4	3,1	3,2	5,9
6	1,0	2,1	2,2	2,9	3,0	5,9
5	1,0	2,1	2,2	2,8	2,9	5,9
4	1,0	2,0	2,1	2,7	2,8	5,9
3	1,0	1,9	2,0	2,6	2,7	5,9
2	1,0	1,8	1,9	2,5	2,6	5,9
1	1,0	1,8	1,9	2,5	2,6	5,9
0	1,0	1,7	1,8	2,3	2,4	5,9
-1	1,0	1,6	1,7	2,3	2,4	5,9
-2	1,0	1,6	1,7	2,2	2,3	5,9
-3	1,0	1,5	1,6	2,2	2,3	5,9
-4	1,0	1,5	1,6	2,1	2,2	5,9
-5	1,0	1,5	1,6	2,1	2,2	5,9